

Pregled mogućih prilagodbi pri polaganju testova u okviru postupka odabira

1. Uvod

Europski ured za odabir osoblja (EPSO) zalaže se za osiguravanje jednakih mogućnosti i jednakog pristupa postupcima odabira svim kandidatima i u tu svrhu kontinuirano prati sve svoje postupke testiranja i odabira kako bi osigurao pridržavanje tih načela. Imajući to u vidu EPSO omogućava svim kandidatima da naznače imaju li bilo kakve posebne potrebe zbog invaliditeta ili zdravstvenog problema, što bi moglo zahtijevati razumne prilagodbe u bilo kojoj fazi ili svim fazama EPSO-ova postupka odabira. Ti podaci jasno su naznačeni od samog početka na portalu EPSO-a, u obrascu za prijavu i u svakoj pojedinačnoj obavijesti o natječaju (za otvorene natječaje) ili pozivu na iskaz interesa (za postupke odabira CAST).

Kako bi se povećao broj kandidata s invaliditetom koji sudjeluju u EPSO-ovim postupcima odabira, EPSO je donio ciljani komunikacijski plan, što uključuje poziv na suradnju svim organizacijama EU-a koje se zalažu za promicanje prava i dobrobit osoba s invaliditetom. EPSO je u tom kontekstu izradio promotivne materijale kako bi demistificirao postupak osiguravanja razumnih prilagodbi i informirao kandidate o tome kako zatražiti posebne prilagodbe pri polaganju testova u okviru postupka odabira. Više informacija o EPSO-ovoj politici jednakosti i raznolikosti te primjeni tih načela u praksi kad je riječ o kandidatima s posebnim potrebama može se pronaći na EPSO-ovu portalu, na stranici posvećenoj jednakim mogućnostima: https://epso.europa.eu/how-to-apply/equal-opportunities_hr. Više informacija o pozivu na suradnju i videozapis o tome kako možete zatražiti posebne prilagodbe za polaganje testova u okviru postupka odabira može se pronaći na EPSO-ovu portalu, na stranici posvećenoj tim pitanjima: https://epso.europa.eu/content/join-our-network-disability-organisations_hr). Nadalje, [letak s preciznim uputama](#) o postupku osiguravanja razumnih prilagodbi dostupan je i u [pristupačnoj verziji](#), a na [zahtjev](#) se može ispisati i na brajici.

2. Što su razumne prilagodbe?

Osiguravanjem razumnih prilagodbi EPSO nastoji svim kandidatima s invaliditetom i posebnim potrebama omogućiti da u potpunosti pokažu svoje sposobnosti i ravnopravno se natječu s drugim kandidatima. Razumnim prilagodbama mogu se ukloniti moguće prepreke koje predstavlja invaliditet ili zdravstveni problem pojedinca a da se pritom ne izmijeni priroda ili razina kvalifikacije koja se ocjenjuje. EPSO od 2008. razvija svoju stručnost u pogledu definiranja razumnih prilagodbi za kandidate s posebnim potrebama. EPSO-ov tim za pristupačnost, koji uključuje i višeg psihologa specijaliziranog za razumne prilagodbe za polaganje testova u okviru postupka odabira, zadužen je za analizu svakog pojedinog zahtjeva za posebne prilagodbe na [pojedinačnoj osnovi](#), a predloženi prilagođeni uvjeti odobravaju se na razini uprave. To je sveobuhvatan i strog postupak u kojem je potrebno uzeti u obzir, među ostalim, sljedeće elemente:

- zahtjev za prilagodbe testova u okviru postupka odabira koje kandidati predaju putem informativnog obrasca za posebne potrebe zbog invaliditeta ili zdravstvenog problema

- dobro razumijevanje prirode i opsega funkcionalnih ograničenja kandidata u kontekstu postupka odabira
- popratnu dokumentaciju kvalificiranih stručnjaka i/ili nacionalnih nadležnih tijela (npr. potvrda o invaliditetu, liječničke potvrde, mišljenja specijalista...)
- EPSO-ovu stručnost u organiziranju razumnih prilagodbi
- mišljenja vanjskih stručnjaka (u određenim slučajevima traže se stručna mišljenja drugih stručnih tijela, kao što je zdravstvena služba Europske komisije, ili drugih vanjskih stručnjaka kako bi se najbolje shvatio opseg prilagodbi; to je savjetovanje u potpunosti anonimizirano i zajamčena je zaštita podataka)
- vrstu korištenih testova i medija (npr. računalni testovi, pisani ili esejski testovi na računalu, usmeno ispitivanje)
- vrstu očekivanih ishoda (npr. odgovori na upitnik s višestrukim izborom, zadaci esejskog tipa, usmeno/interaktivno)
- vrstu radnji potrebnih za označavanje ispravnih odgovora (npr. klikanje, tipkanje, pisanje, govor ili interakcija)
- sve druge relevantne podatke.

3. Pregled mogućih prilagodbi u EPSO-ovim postupcima odabira

U ovom dokumentu navode se neke prilagodbe koje kandidati mogu zatražiti pri testiranju u okviru postupka odabira. Dokument su zajedno pripremili EPSO i EPSO-ov izvođač (trenutačno Prometric) i redovito će ga ažurirati u skladu s novim saznanjima u području razumnih prilagodbi, novim zahtjevima za prilagođene uvjete i nove odobrene prilagodbe.

Za svaku vrstu prilagodbe navodi se sljedeće:

- opis prilagodbe („što?“ u pojmovniku u nastavku)
- faza postupka odabira u kojoj se takva prilagodba može odobriti („kada?“ u pojmovniku u nastavku)
- ispitni centri u kojima se takva prilagodba može osigurati, u Europi ili u svijetu („gdje?“ u pojmovniku u nastavku)
- tko je odgovoran za osiguravanje prilagodbe („tko?“ u pojmovniku u nastavku).

A. Važne informacije

- Računalni testovi održavaju se u ispitnim centrima izvođača u cijelom svijetu. Izvođač provodi prilagodbe koje je definirao EPSO-ov tim za pristupačnost u skladu s EPSO-ovim uputama i dostupnom opremom.
- Testovi u centru za procjenu održavaju se u EPSO-ovim prostorijama u Bruxellesu i Luxembourg.
- Prilagodbe provodi EPSO-ovo osoblje i/ili članovi povjerenstva za odabir.
- Pojmovnik prilagodbi nije iscrpan i moguće je uvođenje zahtjeva za druge prilagodbe na temelju posebnih potreba kandidata. Svaki zahtjev analizira se pojedinačno.
- Svi ispitni centri imaju pristup za invalidska kolica.

- Posebne prilagodbe i informatička oprema ovise o raspoloživosti u ispitnim centrima kojima upravlja izvođač. U nekim ispitnim centrima neće biti dostupne sve stavke, a u određenim slučajevima možda bude potrebno poslati određene stavke u ispitni centar. Kako bi se osigurala pravovremena priprema, kandidatima se savjetuje da što ranije predaju zahtjeve.
- Ovaj pojmovnik sadržava okvirni pregled mogućih prilagodbi i funkcionalnosti informatičke opreme i nije ugovorne prirode. EPSO će dati sve od sebe da bi kandidatima osigurao potrebne razumne prilagodbe.
- EPSO ne može provoditi prilagodbe „osobne ili fizičke naravi“ (npr. podizanje ili hranjenje).
- Konačno odobrene prilagodbe mogu se donekle razlikovati od početnog zahtjeva kandidata s obzirom na sve elemente koje treba uzeti u obzir pri definiranju stvarnih razumnih prilagodbi od slučaja do slučaja. To je i u interesu jednakosti i pravednosti prema svim kandidatima i u skladu s međunarodnom najboljom praksom u tom području.
- Više zdravstvenih problema neće nužno rezultirati kumulativnim prilagodbama.
- Jamčimo vam da ćemo s informacijama koje se odnose na vaš invaliditet ili zdravstveni problem postupati povjerljivo u skladu s Uredbom (EU) br. 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018.

B. Pojmovnik mogućih posebnih prilagodbi

Planiranje vremena i lokacija

Dodatno vrijeme

Što? Vrijeme dodijeljeno za test produžuje se za određeni postotak dodatnog vremena (npr. 25 %, 33 %, 50 %, 75 %, 100 % ili 120 %). Primjerice, kandidat kojemu je odobreno 50 % dodatnog vremena za test koji traje 10 minuta isti će test polagati u razdoblju od 15 minuta.

Kada? U svim fazama testiranja.

Gdje? U ispitnim centrima u cijelom svijetu.

Tko? Izvođač i EPSO.

Produžene pauze

Što? Kandidatima se mogu odobriti pauze koje su duže od prvotno planiranih. To se može odnositi, primjerice, na kandidatkinje koje su trudne ili doje.

Kada? U svim fazama testiranja.

Gdje? U ispitnim centrima u cijelom svijetu.

Tko? Izvođač i EPSO.

Fleksibilne pauze

Što? Kandidatima se mogu osigurati fleksibilne pauze tijekom testiranja kako bi se odmorili ako im je to potrebno zbog njihova zdravstvenog problema. Te pauze dodaju se onima koje su već predviđene za testiranje.

Kada? U svim fazama testiranja.

Gdje? U ispitnim centrima u cijelom svijetu.

Tko? Izvođač i EPSO.

Izolirana radna površina

Što? Ako njihov zdravstven problem to zahtijeva, kao kod osoba s poremećajem pažnje, kandidatima se može osigurati izoliraniji dio prostorije za polaganje testa kako bi se im omogućila bolja koncentracija. Ta prilagodba ovisi o raspoloživosti i veličini ispitnog centra.

Kada? U svim fazama testiranja.

Gdje? U ispitnim centrima u cijelom svijetu.

Tko? Izvođač i EPSO.

Promjena datuma testiranja

Što? U određenim, vrlo specifičnim slučajevima privremenih zdravstvenih problema (npr. trudnoća ili razdoblje oko poroda) kandidati mogu zatražiti da im se promijeni datum testiranja.

Kada? U svim fazama testiranja.

Gdje? U ispitnim centrima u cijelom svijetu.

Tko? Izvođač i EPSO.

Zasebna prostorija

Što? Zasebnu prostoriju mogu zatražiti, primjerice, kandidati kojima je potreban odmor ili kandidatkinje koje doje. Osobni prostori ovisе o raspoloživosti i nije ih moguće zajamčiti na svakoj lokaciji ispitnog centra. Kandidat će možda morati polagati testove u ispitnom centru koji nije bio njegov prvi izbor. Kandidatima se kao druga mogućnost mogu odobriti dovoljno duge pauze ili im se može dozvoliti da napuste ispitni centar na određeno vrijeme u slučaju da privatna prostorija nije dostupna (to bi mogao biti slučaj kod kandidatkinja koje doje).

Kada? U svim fazama testiranja.

Gdje? Potrebna je prethodna potvrda za svaki ispitni centar.

Tko? Izvođač i EPSO.

Osobna pomoć

Pomoćnik

Što? Osobni pomoćnik koji nadgleda ispitanikovo polaganje testa i prati vrijeme.

Kada? U svim fazama testiranja.

Gdje? U ispitnim centrima u cijelom svijetu.

Tko? Izvođač i EPSO.

Pomoćnik za čitanje

Što? Osobni pomoćnik koji kandidatu naglas čita pitanja tijekom cijelog testiranja, a po potrebi i prati kandidata.

Kada? U svim fazama testiranja.

Gdje? U ispitnim centrima u cijelom svijetu.

Tko? Izvođač i EPSO.

Pomoćnik za zapisivanje

Što? Osobni pomoćnik koji kandidatu pomaže pri zapisivanju odgovora.

Kada? U svim fazama testiranja.

Gdje? U ispitnim centrima u cijelom svijetu.
Tko? Izvođač i EPSO.

Tumač za znakovni jezik

Što? Kandidati s ozbiljnim oštećenjem sluha mogu tijekom polaganja testova zatražiti pomoć tumača za znakovni jezik. Zahtjev za ovu prilagodbu važno je predati što ranije kako bi se za vrijeme testiranja osigurala dostupnost odgovarajućih tumača za traženi jezik Unije.

Kada? U centru za procjenu.

Gdje? U EPSO-ovim prostorijama ili službenim zgradama poput predstavništva i delegacija EU-a, ali ne u domovima kandidata.

Tko? EPSO.

Formati i izgled testova

Ispis na brajici

Što? Kandidati s ozbiljnim oštećenjem vida mogu zatražiti ispis testova na brajici. Osim te prilagodbe, imaju i osobne pomoćnike (vidjeti prethodni pojam „pomoćnik za čitanje”).

Kada? U svim fazama testiranja.

Gdje? U EPSO-ovim prostorijama ili službenim zgradama poput predstavništva i delegacija EU-a, ali ne u domovima kandidata.

Tko? EPSO.

Testovi prilagođeni osobama s daltonizmom

Što? Kandidati s daltonizmom mogu zatražiti test bez boja. Oni će test polagati u papirnatom formatu iz kojeg su uklonjene sve boje a da nije narušena kvaliteta testa.

Kada? U svim fazama testiranja.

Gdje? U ispitnim centrima u cijelom svijetu.

Tko? Izvođač i EPSO.

Uvećani testovi

Što? Primjerice kandidati s oštećenjima vida mogu zatražiti testove većeg formata za rad na papiru. Kandidat primjerice umjesto formata A4 može dobiti ispis u formatu A3.

Kada? U svim fazama testiranja.

Gdje? U ispitnim centrima u cijelom svijetu.

Tko? Izvođač i EPSO.

Povećani kontrast

Što? Veličina, kontrast, svjetlina, udaljenost i položaj zaslona mogu se prilagoditi prema kandidatovim uputama prije početka testiranja. Boja slova i/ili pozadine može se promijeniti ili pojačati za kandidate s posebnim očnim problemima. U EPSO-ovim prostorijama dostupan je Videomatic LUX (uređaj za zumiranje / povećavanje kontrasta).

Kada? U svim fazama testiranja.

Gdje? U ispitnim centrima u cijelom svijetu.

Tko? Izvođač i EPSO.

Vođenje bilješki

Što? Određeni se kandidatima, primjerice onima s poremećajima učenja, može dopustiti da tijekom testiranja vode bilješke. Ti kandidati obično dobiju pločicu s mogućnošću brisanja ili papir za bilješke. Točan pribor definira ispitni centar i može se razlikovati od centra do centra.

Kada? U svim fazama testiranja.

Gdje? U ispitnim centrima u cijelom svijetu.

Tko? Izvođač i EPSO.

Testovi na papiru

Što? Kandidati mogu polagati test u papirnatom formatu umjesto na računalu.

Kada? U svim fazama testiranja.

Gdje? U svim ispitnim centrima na području EU-a ili u EPSO-ovim prostorijama, uključujući službene zgrade, kao što su delegacije i predstavništva EU-a

Tko? Izvođač i EPSO.

Oprema

Prilagođeno osvjetljenje

Što? Kandidati kojima je potrebno dodatno osvjetljenje mogu zatražiti stolnu svjetiljku. Riječ je o stolnoj svjetiljci od 230 V s trima LED svjetlima. Približna veličina: 55 cm (visina) x 15 cm (postolje). Ako je to moguće, kandidati osjetljivi na danje svjetlo bit će smješteni što dalje od prozora.

Kada? U svim fazama testiranja.

Gdje? U svim ispitnim centrima u EU-u. U centrima izvan Europe za stolne svjetiljke potrebna je prethodna potvrda izvođača. U EPSO-ovim prostorijama.

Tko? Izvođač i EPSO.

Veći monitori

Što? Standardni monitori u ispitnim centrima veličine su 23 inča. Kandidati kojima je potreban veći zaslon mogu dobiti monitor veličine 24 inča.

Kada? Na računalnim testovima.

Gdje? U svim ispitnim centrima u EU-u i EPSO-ovim prostorijama

Tko? Izvođač i EPSO.

Ergonomski namještaj za rad za stolom

Što? Ergonomske stolice dostupne su svim kandidatima i moguće ih je prilagoditi njihovim potrebama. Za kandidate u invalidskim kolicima dostupni su i stolovi prilagodljive visine.

Kada? U svim fazama testiranja.

Gdje? Stolicе su dostupne u svim ispitnim centrima u cijelom svijetu. Za stolove prilagodljive visine potrebna je prethodna potvrda izvođača. U EPSO-ovim prostorijama.

Tko? Izvođač i EPSO.

Ergonomski optički miš

Što? Ergonomski miš omogućuje zdrav i neutralan položaj zgloba i ruke za lakše pokrete i općenito manji napor.

Kada? Na računalnim testovima koji se organiziraju u EPSO-u.

Gdje? U EPSO-ovim prostorijama ili službenim zgradama poput predstavništva i delegacija.

Tko? EPSO.

Tipkovnica s velikim tipkama

Što? Izdržljiva standardna tipkovnica s posebno velikim i jasnim znakovima na tipkama, prikladna za osobe s oštećenjem vida. Tipkovnica je crna s bijelim slovima.

Kada? Na računalnim testovima koji se organiziraju u EPSO-u.

Gdje? U EPSO-ovim prostorijama.

Tko? EPSO.

Veliki kalkulator koji nije moguće programirati

Što? Kalkulator veličine otprilike 20 cm x 30 cm. Njega mogu zatražiti, primjerice, kandidati s oštećenjem vida.

Kada? Na računalnim testovima ili drugim testovima koji zahtijevaju računanje.

Gdje? U svim ispitnim centrima u EU-u. Za centre izvan Europe potrebna je prethodna potvrda izvođača. U EPSO-ovim prostorijama ili službenim zgradama poput predstavništva i delegacija.

Tko? Izvođač i EPSO.

Miš za ljevoruke osobe

Što? Miš koji je namijenjen ljevorukim osobama za ugodnije rješavanje testa.

Kada? Na računalnim testovima.

Gdje? U svim ispitnim centrima u EU-u. Za centre izvan Europe potrebna je prethodna potvrda izvođača.

Tko? Izvođač.

Oprema za uvećavanje zaslona

Što? Oprema s uvećanim zaslonima i filtrima koji uvećavaju slike više od dva puta za olakšavanje prikaza i smanjenje opterećenja za oči i umora. U EPSO-ovim prostorijama u Bruxellesu dostupan je Videomatic LUX (uređaj za zumiranje / povećavanje kontrasta).

Kada? Na računalnim testovima.

Gdje? U svim ispitnim centrima u EU-u. Za centre izvan Europe potrebna je prethodna potvrda izvođača. U EPSO-ovim prostorijama u Bruxellesu.

Tko? Izvođač i EPSO.

Štoperica (ručni brojači vremena)

Što? Ručno mjerenje vremena ispitivanja. Riječ je o ručnom satu, koji mjeri vrijeme između njegove aktivacije i deaktivacije.

Kada? U svim fazama testiranja.

Gdje? U svim ispitnim centrima u EU-u. Za centre izvan Europe potrebna je prethodna potvrda izvođača. U EPSO-ovim prostorijama ili službenim zgradama poput predstavništva i delegacija EU-a.

Tko? Izvođač i EPSO.

Pomična kuglica

Što? Velika pomična kuglica kojom se upravlja prstima za izvrsno upravljanje, uz smanjenje potrebe za pokretima dlana i zgloba. Savršeno za kandidate sa zdravstvenim problemima koji utječu na pokretljivost ruku (poput artritisa ili sindroma karpalnog tunela) ili kandidate s elektromotornim invalidskim kolicima koji ne mogu pomicati prste.

Kada? Na računalnim testovima.

Gdje? U svim ispitnim centrima u EU-u. Za centre izvan Europe potrebna je prethodna potvrda izvođača.

Tko? Izvođač.

Vertikalni miš

Što? Taj miš automatski stavlja dlan i zglob u prirodan i opušten položaj (s podignutim palcem). U EPSO-ovim prostorijama u Bruxellesu dostupni su Evoluentov vertikalni miš 2 i vertikalni miš AHAA, ergonomski optički miš s 3 tipke.

Kada? Na računalnim testovima.

Gdje? U svim ispitnim centrima u EU-u. Za centre izvan Europe potrebna je prethodna potvrda izvođača. U EPSO-ovim prostorijama ili službenim zgradama poput predstavništva i delegacija.

Tko? Izvođač i EPSO.

Softver

Uvećavanje teksta

Što? Softverska značajka za napredno uvećavanje zaslona kojom se uvećava i poboljšava slika/tekst na ekranu računala, što olakšava gledanje prikaza na računalu i korištenje računala.

Kada? Na računalnim testovima.

Gdje? U svim ispitnim centrima.

Tko? Izvođač.

VAŽNO: EPSO aktivno radi na provedbi rješenja koja bi kandidatima koji se koriste pomoćnim tehnologijama omogućila da u ispitne centre donesu vlastite uređaje ili polažu test na daljinu, od kuće, koristeći se vlastitom opremom.

Osobni predmeti

Komunikacijska pomagala

Što? Slušni aparat / umjetna pužnica. Uređaji za pojačanje zvuka glasnica.

Kada? U svim fazama testiranja.

Gdje? U svim ispitnim centrima.

Tko? Kandidat.

Hrana i piće

Što? Dopuštenje za unos osobnih stvari u prostoriju za testiranje zbog zdravstvenog problema kao što je dijabetes.

Kada? U svim fazama testiranja.

Gdje? U svim ispitnim centrima.

Tko? Kandidat.

Medicinski proizvod pričvršćen na tijelo osobe

Što? Stimulator leđne moždine. Kateter. Kolostomska vrećica. Vrećica za drenažu urina. Boca s kisikom. Inzulinska pumpa. TENS uređaji. Uređaj za praćenje otkucaja srca. Uređaj za kontinuirano praćenje glukoze.

Kada? U svim fazama testiranja.

Gdje? U svim ispitnim centrima.

Tko? Kandidat.

Lijekovi i medicinski proizvodi

Što? Čepići za uši (pjena bez žica): obično ih osigurava izvođač u svim ispitnim centrima za EPSO-ove kandidate.

Zavoji. Štitnici – za vrat, leđa, noge ili zglobove. Bomboni protiv kašlja (moraju biti izvan pakiranja i ne smiju se nalaziti se u bočici/spremniku).

Kapi za oči. Povez za oko. Naočale za vid (bez futrole). Ručno povećalo (neelektrično, bez futrole).

Medicinske narukvice. Gips/ovratnik. Imobilizacija za ruku/rame. Ortopedska čizma za imobilizaciju.

Pilule i tablete (moraju biti izvan pakiranja i ne smiju se nalaziti u bočici/spremniku).

Kandidati smiju sa sobom ponijeti pilule u pakiranju ako se na pakiranju navodi da MORAJU ostati u pakiranju, kao što su pilule nitroglicerina koje se ne smiju izložiti zraku. (U tom slučaju administrator ispitnog centra pregledat će pakiranje i o tome predati izvještaj.)

Kirurške maske. Medicinske maske. Gumene rukavice za medicinsku upotrebu. Ledeni oblozi.

Neelektrični jastučići za grijanje. Uređaj za praćenje glukoze. Tablete s glukozom.

Tablete nitroglicerina.

Uređaj za injekciju adrenalina EpiPen.

Inhalator.

Jastuk/potporna za leđa.

Stolac za držanje noge u povišenom položaju.

Kada? U svim fazama testiranja.

Gdje? U svim ispitnim centrima.

Tko? Kandidat.

Pomagala za kretanje

Što? Štap. Štake. Invalidska kolica. Hodalica.

Kada? U svim fazama testiranja.

Gdje? U svim ispitnim centrima.

Tko? Kandidat.

Životinja vodič

Što? Slijepi kandidat smije doći u prostoriju za testiranje s psom vodičem.

Kada? U svim fazama testiranja.

Gdje? U svim ispitnim centrima.

Tko? Kandidat.

4. Dodatni podaci

Za sva pitanja o zahtjevu za prilagođene uvjete i mogućim razumnim prilagodbama obratite se [EPSO-ovu timu za pristupačnost](#).

EPSO-ov postupak odobravanja razumnih prilagodbi dinamičan je i podložan kontinuiranom praćenju i promjenama. Cilj nam je poboljšati usluge koje nudimo kandidatima s invaliditetom i posebnim potrebama. Kao što smo već spomenuli, ovaj pojmovnik redovito će se ažurirati u skladu s novim saznanjima u području razumnih prilagodbi, novim zahtjevima za posebne prilagodbe i novim odobrenim prilagodbama.

Kraj dokumenta